

**ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ - ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (Επισπεύδοντος Τμήματος) ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ (Συνεργαζόμενο Τμήματος)		
ΤΜΗΜΑ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (Επισπεύδον) ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ (Συνεργαζόμενο)		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	PCH103	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ – ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΡΑΞΗΣ	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ, ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://envi.ionio.gr/preserv-ch/gr/studies/courses/pch103/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα στοχεύει στην θεωρητική αλλά και πρακτική εισαγωγή των φοιτητών/τριών σε ζητήματα σχετικά με την πρόληψη και κατανόηση των φθορών σε οργανικά & ανόργανα υλικά. Αρχικά παρουσιάζονται οι διαφορές μεταξύ των μεθόδων διατήρησης και τα όρια της προληπτικής συντήρησης, συμπεριλαμβάνοντας κατάλληλη βιβλιογραφία και παρουσίαση Διεθνών και Εθνικών οργανισμών που ασχολούνται με την πρόληψη των έργων τέχνης.

Εξετάζονται οι μηχανισμοί φθορών και αναλύονται όλα τα πεδία της προληπτικής συντήρησης (μετρήσεις, έλεγχος & καταγραφή) όπως είναι οι περιβαλλοντικές συνθήκες, βιολογικοί παράγοντες, ρύποι- σωματίδια, VOCs, επιλογή κατάλληλων υλικών & τεχνικών για την αποθήκευση, έκθεση και μεταφορά δισδιάστατων και τρισδιάστατων έργων τέχνης, κ.α. Παρουσιάζεται κατάλληλος σύγχρονος εξοπλισμός μέτρησης και ελέγχου περιβαλλοντικών παραμέτρων.

Ταυτόχρονα αναλύονται *case studies* από διάφορους μεθόδους προληπτικών μέτρων άλλων μουσείων και εργαστηρίων προερχόμενα από την Ελληνική και Διεθνή ερευνητική κοινότητα. Δίνεται μια μεθοδολογική προσέγγιση για τους εξωτερικούς και εσωτερικούς παράγοντες που θα πρέπει να λάβει υπόψη ένας μελετητής ενός πολιτισμικού μνημείου.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/ η φοιτήτρια αναμένεται να είναι σε θέση:

- Να έχει κατανοήσει τις βασικές αρχές των περιβαλλοντικών παραμέτρων.
- Να γνωρίζει τα νέα δεδομένα και βιβλιογραφία για την πρόληψη και την φθορά των έργων τέχνης
- Να αναγνωρίζει φθορές προερχόμενες από λανθασμένη αποθήκευση, έκθεση και διαχείριση.
- Να χρησιμοποιεί κατάλληλο εξοπλισμό για την μελέτη, ανάλυση και καταγραφή των περιβαλλοντικών συνθηκών (υγρασία, θερμοκρασία, ακτινοβολία, αέριους ρύπους, κ.α)
- Να χρησιμοποιεί σύγχρονες αναλυτικές τεχνικές για την καταγραφή της παθολογίας των φθορών στα έργα τέχνης.
- Να αξιολογεί τα στατιστικά ευρήματα μιας έρευνας.

Σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων ο φοιτητής αναμένεται να έχει αποκτήσει τα ακόλουθα εφόδια:

Γνώσεις

- Γνώση των βασικών εννοιών των διαφορετικών μορφών διατήρησης.

- Γνώση των κύριων μεθόδων καταγραφής, περιγραφής και επεξεργασίας πολιτισμικών δεδομένων
- Γνώση των δυνατών σημείων και των ορίων των διαφόρων μορφών διατήρησης

Δεξιότητες

- Δεξιότητα προσδιορισμού του κατάλληλου ερευνητικού ερωτήματος και των κατάλληλων στατιστικών μεθόδων για τη διερεύνησή του
- Δεξιότητα επεξεργασίας και ανάλυσης περιβαλλοντικών δεδομένων σε σχέση με τα μνημεία και τα φορητά έργα τέχνης.
- Δεξιότητα ερμηνείας των αποτελεσμάτων
- Δεξιότητα αξιολόγησης των ευρημάτων μιας έρευνας

Ικανότητες

- Ικανότητα σχεδιασμού και υλοποίησης μιας έρευνας για την απάντηση ενός συγκεκριμένου ερευνητικού ερωτήματος με επιλογή των κατάλληλων μεθόδων
- Ικανότητα κριτικής αποτίμησης και δυνατότητας γενίκευσης των συμπερασμάτων μιας έρευνας ή μελέτη περίπτωσης μνημείου ή έργου τέχνης.
- Ικανότητα λήψης αποφάσεων για ένα ζήτημα με βάση (και) τα υπάρχοντα δεδομένα
- Ικανότητα συνδυασμού γνώσεων από διαφορετικά πεδία για την ανάλυση μιας κατάστασης ή την εξεύρεση λύσεων σε ένα ζήτημα

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Οι γενικές ικανότητες που θα πρέπει να έχει αποκτήσει ο φοιτητής/ η φοιτήτρια και στις οποίες αποσκοπεί το μάθημα είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικές αρχές και διαφορές μεταξύ των μορφών διατήρησης (πρόληψη, επέμβαση και αποκατάσταση). Ορισμοί και πολιτιστικοί Οργανισμοί. Περιβαλλοντικοί παράμετροι (υγρασία, θερμοκρασία, ακτινοβολία, ρύποι). Βιολογικοί παράγοντες

και τα προβλήματα τους. Φυσικές καταστροφές (πλημμύρες, φωτιά, σεισμοί) και η αντιμετώπιση τους με άμεσα μέτρα. Περιβαλλοντικά δεδομένα και η λήψη τους σε συνδυασμό με το εσωτερικό περιβάλλον ενός μνημείου ή ιστορικού κτηρίου.). Ανάλυση δεδομένων. Ανάλυση και παρουσίαση κατάλληλων η μη υλικών αποθήκευσης, έκθεσης και μεταφοράς. Πτητικές οργανικές ενώσεις και η αντιμετώπιση τους μέσα στο περιβάλλον ενός μουσείου. Τρόποι μεταχείρισης. Υλικά, εξοπλισμός και τύποι προθηκών. Παρουσίαση και ανάλυση προτεινόμενων τρόπων έκθεσης δισδιάστατων και τρισδιάστατων έργων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Εξ αποστάσεως εκπαίδευση και πρόσωπο με πρόσωπο</p>															
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p><u>Στη Διδασκαλία</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις Power point • Διαδραστικές στατιστικές εφαρμογές <p><u>Στην επικοινωνία με τον φοιτητή</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ηλεκτρονική υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας (ανακοινώσεις, πληροφορίες, μηνύματα, έγγραφα κλπ.) • Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο • Εξ' αποστάσεως συμβουλευτικές συναντήσεις σε πραγματικό χρόνο 															
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="683 1167 1015 1256">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1015 1167 1348 1256">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="683 1256 1015 1323">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1015 1256 1348 1323">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1323 1015 1391">Ασκήσεις πράξης</td> <td data-bbox="1015 1323 1348 1391">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1391 1015 1536">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας για συγγραφή εργασίας</td> <td data-bbox="1015 1391 1348 1536">25</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1536 1015 1603">Συγγραφή εργασίας</td> <td data-bbox="1015 1536 1348 1603">25</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1603 1015 1704">Ατομική μελέτη / προετοιμασία</td> <td data-bbox="1015 1603 1348 1704">25</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1704 1015 1771">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1015 1704 1348 1771">125</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	30	Ασκήσεις πράξης	20	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας για συγγραφή εργασίας	25	Συγγραφή εργασίας	25	Ατομική μελέτη / προετοιμασία	25	Σύνολο Μαθήματος	125
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου															
Διαλέξεις	30															
Ασκήσεις πράξης	20															
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας για συγγραφή εργασίας	25															
Συγγραφή εργασίας	25															
Ατομική μελέτη / προετοιμασία	25															
Σύνολο Μαθήματος	125															
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία,</p>	<p>Η αξιολόγηση πραγματοποιείται στην Ελληνική γλώσσα και περιλαμβάνει γραπτή εργασία καθώς και δημιουργία παρουσίασης (power point). Το παρόν περίγραμμα είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του μαθήματος, στον επίσημο ιστότοπο του μεταπτυχιακού προγράμματος</p>															

<p>Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>σπουδών.</p> <p>Η σχετική συνεισφορά των δύο αξιολογικών διαδικασιών στον τελικό βαθμό είναι η εξής:</p> <p>Γραπτή εργασία: 70%</p> <p>Παρουσίαση: 30%</p>
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σημειώσεις και υλικό σε ηλεκτρονική μορφή παρεχόμενα από τον διδάσκοντα.

- Γιαννουλάκης, Θ., Εγγονόπουλος-Παπαδόπουλος, Β., Στεργίου, Α και Στεργίου, Χ. 2012. Η επίδραση των περιβαλλοντολογικών παραμέτρων της ατμόσφαιρας στα έργα τέχνης. Περιοδικό *Φυσικής-Τεχνολογίας- Ένωση Ελλήνων Φυσικών*, Τεύχος 10, σελ. 97-104.
- Καρύδης, Χ., Κουλουμπή, Ε και Σακελλαρίου, Α. 2013 (επιμ). *Η Επιστήμη της Προληπτικής Συντήρησης: Διατήρηση & Διαχείριση Συλλογών*. Αθήνα: Εκδόσεις Times Heritage.
- Καρύδης, Χ. 2019. *Τεχνικές & υλικά ζωγραφικών έργων τέχνης: φορητές εικόνες & πίνακες. Γενικές αρχές προληπτικής συντήρησης*. Αθήνα: Εκδόσεις Ίων.
- Καρύδης, Χ. 2023. *Επιτάφιοι του Αγίου Όρους. Ιστορία, θεολογία, φυσικοχημικές αναλύσεις. Γενικές αρχές προληπτικής συντήρησης*. Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου-Καρδαμίτσα.
- Λαζαρίδης, Μ. 2010. *Ατμοσφαιρική ρύπανση με στοιχεία μετεωρολογίας*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα.

ΣΥΝΑΦΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ (ενδεικτικά)

- Journal of Conservation Science
- Journal of Scientific Culture
- Journal of Mediterranean Archaeology and Archaeometry